

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Lachmanna a soudců Mgr. Martina Bobáka a Mgr. Jana Ferfeckého v právní věci

žalobce: **M. A.**, státní příslušnost Irácká republika
bytem X

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 10. 2022, č. j. MV-158901-4/SO-2022,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou dne 11. 11. 2022 domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 3. 10. 2022, č. j. MV-158901-4/SO-2022 (dále též „**Napadené rozhodnutí**“), kterým bylo

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

k odvolání žalobce změněno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „**správní orgán prvního stupně**“), ze dne 19. 7. 2022, č. j. OAM-15464-16/TP-2021 (dále též „**Prvostupňové rozhodnutí**“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím **správní orgán prvního stupně** zamítl žádost žalobce o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky (dále též „**ČR**“) s odůvodněním, že povolení k trvalému pobytu z důvodu uvedeného v § 68 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o pobytu cizinců**“), nelze žalobci vydat, neboť se na něj toto ustanovení podle § 65 odst. 2 zákona o pobytu cizinců nevztahuje.
3. Napadeným rozhodnutím žalovaná Prvostupňové rozhodnutí postupem podle § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“), změnila tak, že se řízení o žádosti zastavuje, a to podle § 169r odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců.

II. Rozhodnutí žalované (Napadené rozhodnutí)

4. Žalovaná v odůvodnění Napadeného rozhodnutí stručně rekapitulovala skutkový stav a předchozí průběh řízení (čl. I. Napadeného rozhodnutí) a sumarizovala podstatu odvolacích námitek žalobce (čl. II. Napadeného rozhodnutí).
5. V rámci samotného posouzení důvodnosti odvolacích námitek, respektive zákonnosti Prvostupňového rozhodnutí (čl. III. Napadeného rozhodnutí), přisvědčila dílčím závěrům **správního orgánu prvního stupně**. Žalobce se nemohl úspěšně domáhat vydání povolení k trvalému pobytu podle § 68 zákona o pobytu cizinců, neboť se na něj, jako na osobu v postavení rodinného příslušníka občana EU ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) a § 65 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, uvedené ustanovení nevztahuje. Je-li žadatel rodinným příslušníkem občana EU, jeho pobyt může být upraven pouze dle příslušných ustanovení hlavy IVa zákona o pobytu cizinců, konkrétně dle § 87a a násl. tohoto zákona.
6. Žalovaná však zdůraznila, že v předmětném řízení před **správním orgánem prvního stupně** mělo být přednostně vzato v úvahu, že žalobce je stále poživitelem doplňkové ochrany dle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o azylu**“). V této souvislosti odkázala na § 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců a dovodila, že požívání doplňkové ochrany podle zákona o azylu ze strany žalobce vylučuje současnou aplikaci ustanovení zákona o pobytu cizinců. Jeho žádost tak nemohla být obsahově posouzena ani jako žádost o vydání povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana EU podle § 87h zákona o pobytu cizinců. Na okraj doplnila, že pokud by žalobce nepožíval doplňkovou ochranu (např. pokud by se jí vzdal), až v tom okamžiku by mohla být žádost o pobytové oprávnění věcně posouzena. Za situace, kdy žalobce doplňkovou ochranu stále požívá, nelze o žádosti věcně rozhodnout a je na místě zastavení řízení.
7. Žalovaná proto uzavřela, že žádost neměla být zamítnuta podle § 65 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, ale **správní orgán prvního stupně** měl řízení podle § 169r odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců zastavit. S odkazem na odbornou literaturu a rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2008, č. j. 2 As 20/2008-73, žalovaná uvedla, že pro změnu Prvostupňového rozhodnutí podle § 90 odst. 1 písm. c) **správního řádu** byly splněny všechny zákonné podmínky. Pochybení **správního orgánu prvního stupně** proto napravila tak, že řízení o žádosti sama zastavila, a to právě změnou výroku Prvostupňového rozhodnutí.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

III. Žaloba

8. Žalobce v podané žalobě stručně rekapituloval předchozí průběh řízení a reprodukoval hlavní důvody, jež vedly k vydání Napadeného rozhodnutí. Konstatoval mimo jiné, že je rodinným příslušníkem občana EU a současně má v ČR udělenou doplňkovou ochranu. Závěry žalované, dle kterých žalobce nemá právo požádat o trvalý pobyt na základě § 68 zákona o pobytu cizinců a že nemůže podle § 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců žádat o vydání povolení k trvalému pobytu ani podle hlavy IVa zákona o pobytu cizinců, označil za nesprávné. Řízení nemělo být zastaveno podle § 169r odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců.
9. Pod **prvním žalobním bodem** žalobce namítal, že nebyl v pozici žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Tím je ve smyslu § 2 odst. 1 písm. b) zákona o azylu cizinec, který podal v ČR žádost o udělení mezinárodní ochrany, o níž dosud nebylo pravomocně rozhodnuto. Osobou požívající doplňkové ochrany podle § 2 odst. 3 zákona o azylu je pak cizinec, který podal v době platnosti rozhodnutí o udělení nebo prodloužení doplňkové ochrany žádost o prodloužení doplňkové ochrany. Žalobce nebyl v rozhodné době žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, ale osobou požívající doplňkové ochrany. S odkazem na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2021, č. j. 8 Azs 50/2021-62, dovozoval, že procesní instituty určené pro „žadatele“ o mezinárodní ochranu nelze užít vůči osobě, která zažádala o prodloužení dočasné ochrany, jelikož nejde o „žadatele“, ale o „osobu požívající dočasné ochrany“. Podmínky pro zastavení řízení podle § 169r odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců tedy splněny nebyly.
10. Námitkami soustředěnými pod **druhý žalobní bod** žalobce brojil proti odepření přístupu k možnosti požádat o trvalý pobyt z důvodu skutečnosti, že je rodinným příslušníkem občana EU. Argumentoval, že oproti obecnému režimu žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu podle § 69 zákona o pobytu cizinců, ustanovení hlavy IVa citovaného zákona neumožňuje rodinnému příslušníkovi občana EU v pozici osoby s doplňkovou ochranou žádat o udělení povolení k trvalému pobytu. Zákon o pobytu cizinců se podle § 2 písm. a) nevztahuje mimo jiné na cizince, který je osobou požívající doplňkové ochrany, nestanoví-li tento nebo zvláštní právní předpis jinak. Zákon o pobytu cizinců v § 69 odst. 5 písm. b) výslovně uvádí, že cizinec požívající doplňkové ochrany podává žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 68 odst. 1 ministerstvu. Dle § 68 odst. 2 se do doby započitatelné pro získání povolení k trvalému pobytu započítává doba pobytu v postavení osoby požívající doplňkové ochrany podle zákona o azylu. Jde tak o výjimku z vyloučení působnosti zákona, neboť toto ustanovení cizincům s doplňkovou ochranou umožňuje v době jejího požívání podat žádost o vydání povolení k trvalému pobytu. Naproti tomu ustanovení hlavy IVa zákona o pobytu cizinců přechod z doplňkové ochrany na trvalý pobyt nepřipouští. Rodinný příslušník občana EU má tak oproti „běžnému cizinci“ znevýhodněné postavení. Žalobce se rozhodl žádat o udělení povolení k trvalému pobytu dle § 68 zákona o pobytu cizinců, neboť ustanovení obdobnou výjimku z vyloučení z osobní působnosti neobsahuje.

IV. Vyjádření žalované

11. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě ze dne 3. 2. 2023 identifikovala Napadené rozhodnutí, odmítla námitky žalobce a odkázala na obsah spisového materiálu.
12. Uvedla, že žalobce je rodinným příslušníkem občana EU dle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, a to ve vztahu ke své 15leté dceři, státní občance České republiky. Dle § 65

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

odst. 2 zákona o pobytu cizinců se na něj proto neuplatní ustanovení hlavy IV. V době rozhodování o předmětné žádosti byl žalobce zároveň cizincem požívajícím doplňkovou ochranu, a proto se na něj podle § 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců tento zákon nevztahuje. Žalovaná proto změnila Prvostupňové rozhodnutí a řízení o žádosti žalobce podle § 169r odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců zastavila.

13. Žalovaná navrhl, aby soud žalobu pro nedůvodnost zamítl.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

14. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, a jedná se o žalobu přípustnou, splňující všechny formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí žalované soud přezkoumal na základě skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí a v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti, a dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.

15. O podané žalobě soud rozhodl bez nařízení jednání, neboť účastníci řízení na nařízení jednání sami netrvali (žalovaná s takovým postupem souhlasila výslovně a souhlas žalobce s tímto postupem byl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. presumován). Žádné důkazní návrhy nad rámec obsahu správního spisu, jímž se podle ustálené rozhodovací praxe správních soudů samostatně nedokazuje, nebyly v podáních stran uplatněny.

16. Ačkoliv mezi účastníky nebylo sporu o skutkových okolnostech předcházejících vydání Napadeného rozhodnutí, soud považuje za vhodné je pro přehlednost ve stručnosti na tomto místě zrekapitulovat. Jak vyplývá z obsahu správního spisu:

- žalobce je rodinným příslušníkem občana EU;
- dne 12. 10. 2020 došlo k zahájení řízení o prodloužení doplňkové ochrany žalobce;
- dne 18. 8. 2021 podal žalobce žádost o vydání povolení k trvalému pobytu;
- dne 11. 2. 2022 byla žalobci prodloužena doplňková ochrana, a to do 9. 3. 2024.

17. Při posuzování jednotlivých žalobních bodů vycházel soud z následující právní úpravy účinné ke dni vydání Napadeného rozhodnutí:

18. Podle § 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců „[t]ento zákon se nevztahuje na cizince, který je žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, cizincem, který je strpěn na území, azylantem nebo osobou požívající doplňkové ochrany, nestanoví-li tento zákon nebo zvláštní právní předpis jinak.“

19. Podle § 65 odst. 2 zákona o pobytu cizinců „[u]stanovení této hlavy se nevztahuje na občana Evropské unie a s výjimkou § 83 až 85 na jeho rodinného příslušníka.“

20. Podle § 169r odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců „[u]snesením se také zastaví řízení o žádosti, jestliže cizinec podal žádost o udělení mezinárodní ochrany podle zvláštního právního předpisu.“

21. Podle § 2 odst. 3 zákona o azylu „[o]sobou požívající doplňkové ochrany se rozumí cizinec, kterému byla udělena doplňková ochrana, a to po dobu platnosti rozhodnutí o udělení nebo prodloužení doplňkové ochrany. Osobou požívající doplňkové ochrany se rozumí dále cizinec, který podal v době platnosti rozhodnutí o udělení nebo prodloužení doplňkové ochrany žádost o prodloužení doplňkové ochrany, a to do doby nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva o této žádosti.“

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

22. Podle § 53a odst. 5 zákona o azylu „[n]erozhodne-li ministerstvo o žádosti o prodloužení doplňkové ochrany v době platnosti rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany, prodlužuje se doba stanovená v rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany do dne nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva o žádosti.“
23. Žalobce pod **prvním žalobním bodem** namítal, že nebyly splněny podmínky pro zastavení řízení podle § 169r odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců, neboť nebyl žadatelem o udělení mezinárodní ochrany (jak citované ustanovení předpokládá), ale osobou požívající doplňkové ochrany. Soud přitakává žalobci v tom směru, že skutečně v době podání žádosti byl v postavení osoby požívající doplňkovou ochranu ve smyslu § 2 odst. 3 zákona o azylu. Nemohl se však ztotožnit s tím, že by uvedená skutečnost vylučovala aplikaci § 169r odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců. Citované ustanovení je totiž nutno vnímat v kontextu vymezení osobní působnosti zákona o pobytu cizinců, vyjádřené v § 2 písm. a) tohoto zákona.
24. Nutno podotknout, že § 169r odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců byl od doby vydání Napadeného rozhodnutí novelizován zákonem č. 173/2023 Sb., a to právě za účelem odstranění výkladových problémů spojených s jeho aplikací. Dle důvodové zprávy k zákonu č. 173/2023 Sb. „[v] současnosti ustanovení § 169r odst. 1 písm. f) ukládá správnímu orgánu povinnost zastavit řízení o žádosti v případě, že cizinec podal žádost o udělení mezinárodní ochrany podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Správní orgán by podle tohoto ustanovení především neměl posuzovat žádost cizince, který po jejím podání požádal o udělení mezinárodní ochrany, neboť se zákon o pobytu cizinců se na něj podle jeho § 2 přestal vztahovat. Toto ustanovení je však formulováno tak, že umožňuje i takový výklad, že lze zastavit jakékoliv řízení o žádosti, když cizinec v minulosti podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. Na druhou stranu jím nejsou pokryty ostatní případy uvedené v § 2 zákona o pobytu cizinců, kdy se zákon o pobytu cizinců na žadatele nevztahuje. Jako nejvhodnější se proto jeví upravit dosavadní důvod pro zastavení řízení o žádosti tak, aby dopadal na všechny cizince, na něž se zákon o pobytu cizinců nevztahuje jak v okamžik podání žádosti, tak i na ty, na něž se v průběhu řízení vztahovat přestal.“
25. Podle § 169r odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců ve znění účinném od 1. 7. 2023 tak platí, že „[u]snesením se také zastaví řízení o žádosti, jestliže cizinec podal žádost v době, kdy se na něj tento zákon nevztahoval nebo se na něj v průběhu řízení o žádosti vztahovat přestal.“
26. Uvedenou novelizací došlo ke gramatickému zpřesnění formulace podmínek, za nichž je na místě (mimo jiné) věcně nerozhodovat v řízení o vydání povolení k trvalému pobytu. Akcentována je přitom právě otázka osobní působnosti zákona jako celku. Tomu odpovídají i závěry uvedené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2022, č. j. 8 Azs 4/2021-26 dle nichž „[c]izinec, který je žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, je strpěn na území, je azylantem nebo osobou požívající doplňkové ochrany, je podle § 2 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, vyňat z působnosti tohoto zákona. Tato výlučka ale dopadá výhradně na období, během kterého se na cizince vztahuje právní úprava zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.“
27. Na posuzovaný případ lze dále podpůrně aplikovat závěry vyjádřené Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 14. 4. 2020, č. j. 9 Azs 33/2020-17. V citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud vysvětlil, že „[u]stanovení § 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců tedy jasně vylučovalo stěžovatele, který v době podání žádosti o povolení k přechodnému pobytu byl žadatelem o mezinárodní ochranu, z osobní působnosti zákona o pobytu cizinců. Nemohl tak na

něj dopadat ani § 15a odst. 3 téhož zákona, který by mu jinak mohl přiznat práva plynoucí ze Směrnice rodinným příslušníkům občanů EU. Jinak řečeno, tato práva mu nepřislušela přímo ze Směrnice, neboť ta se týká pouze rodinných příslušníků občanů EU, a nemohla na něj být rozšířena pomocí § 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců, neboť stěžovatel byl v době podání své žádosti vyloučen z režimu tohoto zákona na základě jeho § 2 písm. a). Za této situace bylo namístě o jeho žádosti věcně nerozhodovat, ale použít institut dopadající mimo jiné i na žádosti podané někým, kdo se nenachází v působnosti zákona, podle něž žádost podává, tedy institut zastavení řízení.“ Následně shrnul, že „po dobu vedení řízení o stěžovatelově žádosti o přiznání mezinárodní ochrany se jeho pobyt v ČR řídil zákonem o azylu, a tím pádem byla na základě § 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců vyloučena působnost tohoto zákona. Tudíž na něj nedopadal ani § 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců, který by jeho právní postavení srovnal s postavením rodinných příslušníků občanů EU a vztáhl by na něj i výhody plynoucí ze Směrnice; a naopak bylo namístě zastavením řízení podle § 169r odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců deklarovat skutečnost, že podal žádost podle zákona, v jehož režimu o něm v dané době nemohlo být rozhodnuto.“

28. Soud si je samozřejmě vědom odlišností mezi charakterem úpravy vztahující se k povolení trvalého pobytu podle § 65 a násl. zákona o pobytu cizinců, respektive ve vztahu k rodinnému příslušníku občana EU podle § 87h a násl. zákona o pobytu cizinců, a k povolení k přechodnému pobytu podle § 16 a násl. zákona o pobytu cizinců, respektive ve vztahu k rodinném příslušníku občana EU podle § 87b a násl. zákona o pobytu cizinců. Při zohlednění výše citované judikatury Nejvyššího správního soudu stran vynětí osob požívajících ochrany dle zákona o azylu z působnosti zákona o pobytu cizinců však soud nemohl dospět k jinému závěru, než že ani v případě žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu nelze toto povolení vydat v době, kdy se na žadatele vztahuje ochrana podle zákona o azylu. Žadatel je totiž v takovém okamžiku z osobní působnosti zákona o pobytu cizinců v zásadě vyloučen, přesněji řečeno mu nemůže být vydáno povolení k trvalému pobytu za situace, kdy na území pobývá z důvodu požívání doplňkové ochrany.
29. Nutno doplnit, že oproti žádosti o přechodný pobyt soud v případě řízení o žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu shledává poměrně podstatný procesní rozdíl. Osoba domáhající se přechodného pobytu v době, kdy požívá ochranu dle zákona o azylu, je z působnosti zákona o pobytu cizinců vyloučena bez dalšího. Naproti tomu cizinec požívající téže ochrany o trvalý pobyt žádat může, avšak v době rozhodování se na něj již ochrana podle zvláštního předpisu nesmí vztahovat. Působnost zákona ve vztahu k podání žádosti o trvalý pobyt tedy není vyloučena. K samotnému vydání povolení, respektive věcnému projednání, ale už ano (srov. vypořádání **druhého žalobního bodu** níže, zejména bod 40 a 41).
30. Žalobcem odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2021, č. j. 8 Azs 50/2021-62 (správně 8 Azs 50/2021-59 pozn. soudu), na věc není přílehlavý, neboť se netýká otázky osobní působnosti zákona o pobytu cizinců, ale řízení o prodloužení doplňkové ochrany podle zákona o azylu. Citovaný rozsudek tedy neřeší střet dvou právních režimů, a podstatou se tak jeho závěry mýjí s předmětem nyní posuzovaného případu.
31. Námitkami soustředěnými pod **druhým žalobním bodem** žalobce argumentoval, že je jako rodinný příslušník občana EU oproti „běžným cizincům“ ve znevýhodněném postavení, neboť jako osoba požívající doplňkovou ochranu nemůže žádat o vydání povolení k trvalému pobytu. Naproti tomu osoba požívající doplňkovou ochranu, která není

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

rodinným příslušníkem občana EU, o vydání povolení k trvalému pobytu žádat může, o čemž svědčí § 69 odst. 5 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Z uvedeného důvodu se domáhal vydání potvrzení právě podle obecných ustanovení zákona o pobytu cizinců, nikoliv jako rodinný příslušník občana EU.

32. Soud předně nesouhlasí s tím, že by žalobce jako rodinný příslušník občana EU byl oproti „běžným cizincům“ ve znevýhodněném postavení. Žalobce odkazoval na ustanovení § 69 odst. 5 písm. b) zákona o pobytu cizinců ve znění účinném od 1. 7. 2023, tedy po době vydání Napadeného rozhodnutí.
33. Podle § 69 odst. 5 písm. b) zákona o pobytu cizinců ve znění účinném od 1. 7. 2023 platí, že *„[ž]ádost o povolení k trvalému pobytu podle § 68 odst. 1 podává cizinec ministerstvu, pokud na území pobývá nepřetržitě 5 let a v době podání žádosti pobývá na území jako azylant, osoba požívající doplňkové ochrany nebo cizinec požívající dočasné ochrany.“*
34. Podle § 69 odst. 5 písm. b) zákona o pobytu cizinců *„[ž]ádost o povolení k trvalému pobytu podle § 68 odst. 1 podává cizinec ministerstvu, pokud na území pobývá nepřetržitě 5 let a v době podání žádosti pobývá na území na základě dokladu vydaného k pobytu na území podle zvláštního právního předpisu.“*
35. K žalobcem odkazovanému znění § 69 odst. 5 písm. b) zákona o pobytu cizinců soud konstatuje, že v rámci novelizace se jednalo toliko o legislativně technickou reakci na zpřesnění definice azylanta a osoby požívající doplňkové ochrany. Obsah ustanovení zůstal nezměněn, jak se podává i ze zvláštní části důvodové zprávy k zákonu č. 173/2023 Sb.
36. Podle § 87h odst. 1 zákona o pobytu cizinců *„[m]inisterstvo vydá rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie na jeho žádost povolení k trvalému pobytu po 5 letech jeho nepřetržitého přechodného pobytu na území.“*
37. Podle § 87h odst. 3 písm. c) zákona o pobytu cizinců *„[m]inisterstvo vydá rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie na jeho žádost povolení k trvalému pobytu pokud splňuje některou z podmínek uvedených v odstavci 1 nebo 2, v době podání žádosti pobýval na území na základě dokladu vydaného k pobytu na území podle zvláštního právního předpisu a tento zvláštní právní předpis se na něho již nevztahuje.“*
38. Z výše uvedeného srovnání úprav hlavy IV a IVa zákona o pobytu cizinců je patrné, že tvrzení žalobce o znevýhodněném postavení rodinného příslušníka občana EU není případné. Nejen, že jako rodinný příslušník občana EU není znevýhodněn, oproti běžnému režimu je naopak zvýhodněn, neboť ustanovení hlavy IVa připouští vydání povolení k trvalému pobytu za splnění dalších (mírnějších) podmínek, a to ve smyslu § 87h odst. 2 zákona o pobytu cizinců (např. 2 roky nepřetržitého přechodného pobytu; jestliže je pozůstalou osobou apod.). Není tedy pravdou, že by žalobce v postavení „běžného cizince“ požívajícího doplňkovou ochranu žádat o vydání trvalého pobytu mohl, a v postavení rodinného příslušníka občana EU nikoliv.
39. Pokud žalobce příznivější postavení „běžného cizince“ dovozoval z toho, že § 69 odst. 5 písm. b) zákona o pobytu cizinců oproti § 87h odst. 3 písm. c) téhož zákona neobsahuje dovětek *„tento zvláštní právní předpis se na něho již nevztahuje“*, ani v tomto směru nelze žalobci přisvědčit. Uvedené pravidlo bylo v zákoně o pobytu cizinců do 1. 8. 2021 upraveno v § 87h odst. 2 písm. c).
40. Podle důvodové zprávy k zákonu č. 176/2019 Sb. ustanovení § 87h odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 1. 8. 2021 *„[s]laduje se možnost osob s udělenou*

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

mezinárodní ochranou požádat a při splnění podmínek získat povolení k trvalému pobytu podle Hlavy IVa a přejít tak z režimu zákona o azylu do režimu zákona o pobytu cizinců. Obdobně je tento přechod umožněn v § 69 odst. 5, není proto důvod, aby stejná možnost absentovala pro Hlavu IVa. Principem tedy je, že osoba žádá o povolení k trvalému pobytu ještě ze statusu azylanta nebo osoby s doplňkovou ochranou, ale vydání povolení je podmíněno vzdáním se mezinárodní ochrany. Je tak zajištěno, že osoba plynule přejde z jednoho statusu na druhý; v případě, že by podmínky pro vydání povolení k trvalému pobytu splněny nebyly, zůstane osoba poživatel mezinárodní ochrany. Vzhledem k tomu, že tento přechod již několik let funguje v § 69, praktické fungování je již nastaveno.“

41. Zákonodárce v citované důvodové zprávě jednoznačně popisuje, jakým způsobem má žadatel o vydání povolení k trvalému pobytu, jenž současně požívá doplňkové ochrany, postupovat. Konkrétně predestirá, jakým způsobem přejít z režimu zákona o azylu do režimu zákona o pobytu cizinců. Ustanovení se týká osoby v postavení rodinného příslušníka občana EU, přičemž inspirací byl právě režim „běžného cizince“ podle § 69 odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Jde tedy o úpravu obsahem shodnou, byť je její znění ve vztahu k rodinným příslušníkům občana EU zjevně preciznější. Nadto uvedená podmínka, že „tento zvláštní právní předpis se na něho již nevztahuje“, je dle názoru soudu zahrnuta již v § 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců a vyplývá též z výše citované judikatury Nejvyššího správního soudu. Jedna osoba nemůže podléhat dvěma režimům současně. S uvedeným ostatně koresponduje i obsah Napadeného rozhodnutí, dle něhož bylo na žalobci, aby se v průběhu řízení o žádosti doplňkové ochrany vzdal.
42. I pokud by přitom ustanovení 169r odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 30. 6. 2023 na danou situaci nedopadalo přímo, bylo na místě jej s ohledem na shora uvedené aplikovat jako jinak nejbližší použitelné ustanovení dopadající na předmětnou situaci. Využití takové analogie v procesním právu nic nebránilo.
43. Pro úplnost je vhodné doplnit, že na daném skutkovém půdorysu nyní posuzované věci nelze žalované vytýkat, že by žalobce o výše uvedeném před vydáním rozhodnutí poučila. Zákon správnímu orgánu neukládá povinnost žadatele v tomto směru poučit. Povinnost učinit takové poučení mající fakticky povahu hmotněprávního poučení pak nelze dovozovat ani z obecných zásad činnosti správních orgánů dle správního řádu. Soud přitom považuje za klíčové, že žalobce v daném kontextu v rámci své žalobní obrany nijak netvrdil, natož aby specificky poukazoval na to, jakým konkrétním způsobem snad byl v daném ohledu zkrácen na svých právech. Soud přitom nepřehlédl, že v době vydání Napadeného rozhodnutí se nijak neblížilo uplynutí doby trvání doplňkové ochrany, jež měla trvat dalších cca 18 měsíců; ani v této souvislosti se proto postup žalované nejeví být excesivním či nepřiměřeným. Žalobci nic nebránilo podat v tento okamžik svou žádost opětovně a ve správný okamžik se doplňkové ochrany vzdát, jak mu bylo v odůvodnění Napadeného rozhodnutí naznačeno.
44. Soud k **druhému žalobnímu bodu** uzavírá, že zákon o pobytu cizinců neznevýhodňuje rodinné příslušníky občanů EU oproti ostatním cizincům, jak tvrdil žalobce. Zákon o pobytu cizinců v hlavě IV i IVa umožňuje osobám s doplňkovou ochranou žádat o vydání povolení k trvalému pobytu, avšak věcné projednání takové žádosti podmiňuje vzdáním se doplňkové ochrany. Žalobce v době rozhodování o jeho žádosti byl osobou požívající doplňkovou ochranu, což věcnému posouzení jeho žádosti bránilo. Žádná skutková okolnost v nyní řešeném případě nesvědčí pro závěr, že by byl postup žalované v daném směru jakkoli excesivní či nepřiměřený.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

45. Žalovaná tedy postupovala správně, pokud Prvostupňové (zamítavé) rozhodnutí změnila tak, že řízení o žádosti žalobce o vydání povolení k trvalému pobytu zastavila podle § 169r odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců.

VII. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

46. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
47. Soud přípisem ze dne 27. 3. 2023, doručeným dne 22. 4. 2023, vyrozuměl nezletilou dceru žalobce XX o probíhajícím řízení a poučil ji o jejích právech ve smyslu § 34 odst. 3 s. ř. s. Dcera žalobce však ve stanovené dvoutýdenní lhůtě výslovně neoznámila, zda hodlá práva osoby zúčastněné na řízení uplatňovat. Proto s ní jako s osobou zúčastněnou na řízení nebylo jednáno.
48. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měla plný úspěch žalovaná, avšak žalované v řízení žádné náklady nad rámec jejích běžných činností nevznikly. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 14. února 2024

Mgr. Martin Lachmann v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.